

APSTIPRINU

Ministru prezidents
M.Kučinskis

2017. gada 22. septembrī

Pārresoru koordinācijas
centrs

Pārresoru koordinācijas centra darbības stratēģija 2017.–2019. gadam

Saturs

Ievads.....	3
I. Vispārīgā daļa.....	5
1.1. PKC darbības pilnvarojums (mandāts).....	5
1.2. PKC darbības virzieni.....	5
1.3. PKC darbības prioritātes.....	6
II. Pārresoru koordinācijas centra darbības virzienu prioritāšu apraksts.....	8
2.1. Valsts attīstības plānošana un īstenošana	8
2.2. Ministru prezidenta un Ministru kabineta uzdevumu un reformu īstenošana	12
2.3. Kapitālsabiedrību pārvaldības koordinācija	17
III. PKC darbības spēju izvērtējums	23
3.1. PKC organizatoriskā struktūra.....	23
3.2. PKC iekšējā kontroles sistēma	23
3.3. Atbalsta funkcijas	24
3.4. PKC cilvēkressursi	24
3.5. IT un PKC materiāltehniskais nodrošinājums	25
3.6. Izmaiņas institūcijas administratīvajā darbībā.....	26
IV. PKC valsts budžeta programmu daļa.....	27
Nobeigums.....	28

Ievads

Pārresoru koordinācijas centrs ir Ministru prezidenta tiešā pakļautībā esoša valsts attīstības plānošanas un koordinācijas vadošā (augstākā) tiešās pārvaldes iestāde, kas izstrādā hierarhiski augstākos nacionālā līmeņa attīstības plānošanas dokumentus un koordinē to īstenošanu, organizē un īsteno nozaru politiku savstarpējo koordināciju un pārresorisko uzraudzību, izstrādā priekšlikumus valsts reformu īstenošanai un resursu pārdalei atbilstoši valsts attīstības prioritātēm un politiskajām vadlīnijām, kā arī pilda citas normatīvajos aktos noteiktās funkcijas un Ministru kabineta un Ministru prezidenta dotos analītiskos uzdevumus.

PKC un tā īstenotās funkcijas ir neatņemama valdības centra sastāvdaļa, kas pamatots pētījumā "Izvērtējums par valdības centra stiprināšanas iespējām"¹.

PKC ir vadošais stratēģiskās analīzes un valsts attīstības plānošanas centrs Latvijā, kura **vīzija ir** sniegt profesionālu, pierādījumos un labas prakses izvērtējumā balstītu ekspertīzi politisko lēmumu pieņemšanai un veidot uz rezultātu sasniegšanu orientētu un sabiedrībai atvērtu politikas plānošanas sistēmu Latvijā.

PKC misija ir nodrošināt **koordinētu, pierādījumos balstītu** (*evidence-based*) un **ilgtspējīgu valsts attīstības plānošanu**, visām iesaistītajām pusēm sadarbojoties Latvijas attīstības mērķu noteikšanā un pakāpeniskā virzībā uz šo mērķu sasniegšanu.

Ar 2015. gada 1. jūniju PKC ir noteikts **par atbildīgo iestādi valsts kapitālsabiedrību pārvaldības jautājumos**, un tā mērķis ir uzlabot valsts kapitālsabiedrību darbības efektivitāti un palielināt to aktīvu vērtību.

PKC kopīgās vērtības ir balstītas uz:

- 1) rezultativitāti**, nodrošinot, ka visa valsts pārvaldes un PKC darbība ir vērsta uz vienotu mērķu sasniegšanu – paaugstināt iedzīvotāju labklājību un pašmotivāciju, kas vērsta uz savas un Latvijas nākotnes uzlabošanu;
- 2) sadarbību**, kas vērsta uz iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu visās politikas jomās, iedrošinot un veidojot vienotu attīstības politikas plānošanu valstī, kā arī veicinot un koordinējot iesaistīto

¹ Pētījumu veica SIA "SAFEGE Baltija" Valsts kancelejas administrētā projekta "Administratīvā sloga samazināšana un administratīvo procedūru vienkāršošana" (identifikācijas Nr. 1DP/1.5.1.2.0/08/IPIA/SIF/001) ietvaros.

Skat. http://www.mk.gov.lv/sites/default/files/editor/valdcentrs-lv_zinojums_latviski_gala.pdf

pušu un sabiedrības sadarbību un viedokļu apmaiņu labāku politisko lēmumu pieņemšanā;

- 3) mērķtiecīgumu**, kas izpaužas katra PKC nodarbinātā darba sniegumā, sekojot līdzī, lai valsts budžeta līdzekļi godprātīgi un atbildīgi tiek ieguldīti valsts attīstībā, balstoties rūpīgā pierādījumu un prognožu analīzē un rūpējoties par to, lai politiskie lēmumi tiktu pieņemti saskaņā ar sabiedrības interesēm;
- 4) nākotnes skatījumu**, stiprinot pārdomātu un vienlaikus elastīgu attīstības plānošanas sistēmu, kas ir spējīga pielāgoties jauniem izaicinājumiem. PKC prognozē nākotnes pārmaiņas un to ietekmi uz Latvijas mērķu sasniegšanu, tādējādi apsteidzot notikumus un pielāgojot jaunās tendencies un iespējas Latvijas attīstības un iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai;
- 5) cilvēkresursiem.** PKC nodarbinātie ir konkrētas jomas eksperti, kas rūpējas par savu profesionālo kvalifikāciju, regulāri paaugstina savas kompetences un zināšanas, apgūstot dažādus izglītojošus kursus, apmainoties pieredzē ar nozares speciālistiem Latvijā un starptautiskā mērogā, iesaistoties dažādās domnīcās, līdzdarbojas profesionālajās organizācijās, kā arī sniedz ieguldījumu pētniecībā un akadēmiskajā vidē. PKC nodarbinātie un sadarbības partneri izjūt atbildību iedzīvotāju priekšā un tiecas sniegt visaugstāko profesionālo ekspertīzi, lai sekmētu valsts mērķu sasniegšanu. PKC nodarbinātos raksturo profesionalitāte, godīgums un misijas izjūta – padarīt Latviju labāku katram no mums.

PKC kopīgās vērtības atspoguļo ikvienu nodarbinātā ikdienas un ilgtermiņa motivāciju, katram sniedzot savu ieguldījumu PKC kopējo uzdevumu izpildē Latvijas attīstības mērķu sasniegšanai.

I. Vispārīgā daļa

1.1. PKC darbības pilnvarojums (mandāts)

PKC darbojas Attīstības plānošanas sistēmas likumā, Ministru kabineta iekārtas likumā, Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā, Ministru kabineta 2011. gada 19. oktobra noteikumos Nr. 815 "Pārresoru koordinācijas centra nolikums" un citos normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros.

Atbilstoši minētajiem normatīvajiem aktiem PKC:

- 1) nodrošina nozaru politiku savstarpējo koordināciju un pārresorisko uzraudzību;
- 2) nodrošina nacionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumentu, tostarp Latvijas ilgtermiņas attīstības stratēģijas un Nacionālā attīstības plāna, izstrādi un savstarpējo saskaņotību;
- 3) koordinē jautājumus, kas saistīti ar valsts investīcijām, nacionālo prioritāšu definēšanu un ilgtermiņa attīstības plānošanu;
- 4) koordinē deklarācijas par Ministru kabineta iecerēto darbību un tās īstenošanas rīcības plāna izpildi;
- 5) veic valsts kapitālsabiedrību un kapitāla daļu efektīvu pārvaldību;
- 6) sniedz atzinumus Ministru prezidentam un pilda analītiskus uzdevumus;
- 7) veic ekspertīzi, pilda sekretariāta pienākumus un citus uzdevumus Ministru prezidenta veidotajās padomēs un darba grupās.

1.2. PKC darbības virzieni

Īstenojot koordinētu, efektīvu, pierādījumos balstītu un radošu valsts pārvaldes darbu Latvijas ilgtermiņa un vidēja termiņa attīstības mērķu sasniegšanā, PKC pastāvīgi veic konkurētspējas "vājo vietu" un priekšrocību monitoringu, lai veidotu pierādījumos balstītu nozaru politiku, analizē un izstrādā strukturālās reformas, piedāvājot ieguldījumus jomās, kas potenciāli dos vislielāko atdevi un nodrošinās produktivitātes pieaugumu. Valsts budžeta veidošanas procesā izvēles balstītas uz NAP2020 definēto stratēgisko mērķu sasniegšanu un produktivitāti visās nozarēs.

Lai nodrošinātu valsts attīstības mērķu sasniegšanu, PKC darbojas trijos galvenajos darbības virzienos:

1.2.1. Valsts attīstības plānošana un īstenošana

Darbības virziens ir plānots triju gadu periodam no 2017. gada līdz 2019. gadam, neietverot jauna Latvijas Nacionālā attīstības plāna izstrādi, bet

iekļaujot Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2014.–2020. gadam (NAP2020) vidēja termiņa izvērtējumu un nepieciešamos grozījumus tajā. Līdz ar to PKC funkcijas attiecībā uz hierarhiski augstāku dokumentu izstrādi nav tieši attiecīmas stratēģijas darbības periodā. Darbības virziena ietvaros PKC sniedz atzinumus ministrijām un citām institūcijām, kā arī konsultē un uzrauga koordinētu attīstības plānošanas sistēmas darbību un plānošanas dokumentu ieviešanu. Atbilstoši normatīvajam regulējumam, kā arī pamatojies uz ministriju sniegtu politikas ieviešanas novērtējumu, 2019. gadā plānotā indikatīva pamatnostādņu saraksta izveide nākamajam plānošanas periodam, piedāvājot to apstiprināt Nacionālajā attīstības padomē un Ministru kabinetā, lai veicinātu vienotu, visaptverošu un sadarbībspējīgu plānošanas ciklu un dokumentus nākamajam plānošanas periodam.

1.2.2. Ministru prezidenta un Ministru kabineta uzdevumu un reformu īstenošana

Lai horizontāla rakstura jautājumus saskaņotu ar hierarhiski augstākajos attīstības plānošanas dokumentos noteiktajām vidēja termiņa prioritātēm un politiskajām vadlīnijām, identificētu to ietekmi uz valsts konkurētspēju, vietu un lomu strukturālo reformu īstenošanā, kā arī novirzītu resursus (finansiālos instrumentus) atbilstoši valsts attīstības prioritātēm un politiskajām vadlīnijām, PKC sniedz atzinumus Ministru prezidentam un Ministru kabinetam, kā arī veic analīzi un izpēti starpinstitucionālu politiku jomās.

1.2.3. Valsts kapitālsabiedrību un kapitāla daļu pārvaldības koordinācija

Darbības virziena ietvaros laikposmā no 2017. gada līdz 2019. gadam plānotā valsts kapitālsabiedrību efektīva un caurskatāma pārvaldība atbilstoši labajai praksei un OECD rekomendācijām, koordinējot publisko personu kapitālsabiedrību pārvaldības politikas izstrādi un ieviešanu un nodrošinot tās īstenošanas uzraudzību, kā arī sniedzot analītisku atbalstu Ministru kabinetam, kapitāla daļu turētājiem un kapitālsabiedrību vadītājiem efektīvas pārvaldības īstenošanā, tai skaitā organizējot apmācības un seminārus, izstrādājot vadlīnijas, sniedzot atzinumus un informatīvu atbalstu.

1.3. PKC darbības prioritātes

PKC darbības prioritātes, kurās laikposmā no 2017. gada līdz 2019. gadam koncentrēti nozīmīgākie institūcijas resursi, atbilstoši stratēģiskajiem darbības virzieniem ir šādas:

- 1.3.1.** sniegt atbalstu Ministru prezidentam un Ministru kabinetam valdības deklarācijas un valdības rīcības plāna izstrādē un uzraudzībā, nodrošinot valdības darba nepārtrauktību un lietu pārņemšanas pēctecību;

- 1.3.2.** 2017. gadā veikt NAP2020 vidēja termiņa izvērtēšanu, lai identificētu riskus valsts attīstības mērķu sasniegšanā un laikus par to informētu atbildīgās amatpersonas, sniedzot priekšlikumus konkrētai rīcībai;
- 1.3.3.** turpināt pilnveidot un īstenot valsts kapitālsabiedrību un valsts kapitāla daļu efektīvu pārvaldību un uzraudzību atbilstoši gūtajai praksei un pieredzei;
- 1.3.4.** izstrādāt un pilnveidot tautas ataudzes atbalsta pasākumus demogrāfiskās situācijas uzlabošanai valstī, nodrošinot ekspertu sadarbības platformas "Demogrāfisko lietu centrs" koordinētu darbību;
- 1.3.5.** sadarbībā ar Finanšu ministriju nodrošināt attīstības plānošanas, finanšu un budžeta vadības un politiku ieviešanas instrumentu sasaisti;
- 1.3.6.** piedāvāt jaunus, radošus, drosmīgus, uz valsts reformām un konkurētspējas izaugsmi vērstus priekšlikumus un sniegt atbalstu Ministru prezidentam, nodrošinot horizontāla rakstura jautājumu saskaņotību ar augstākajos attīstības plānošanas dokumentos noteiktajām vidēja termiņa prioritātēm un politiskajām vadlīnijām.

II. Pārresoru koordinācijas centra darbības virzienu prioritāšu apraksts

2.1. Valsts attīstības plānošana un īstenošana

Situācijas apraksts

Normatīvajā regulējumā ir nostiprināta vienota attīstības plānošanas sistēma. PKC uzdevums ir nodrošināt tās darbību praksē, stiprinot skaidru, savstarpēji saistītu un koordinētu valsts ilgtermiņa, vidēja termiņa un īstermiņa attīstības plānošanu, kas ir pierādījumos balstīta un ļauj pieņemt ilgtspējīgus risinājumus valsts un sabiedrības labā.

ANO ilgtspējas attīstības mērku attiecināmība

PKC ir uzsācis darbu pie ANO ilgtspējas attīstības mērķu (IAM) iekļaušanas Latvijas un ES plānošanā, sadarbībā ar ministrijām veicot kartējumu pret NAP2020 un Latvija 2030 mērķiem, 2017. gada 2. jūnijā rīkojot konferenci, koordinējot Latvijas interešu ievērošanu ES Padomes secinājumos, piedaloties dažādos pasākumos ES un ANO līmenī. Latvijai aktuālo IAM iekļaušanai Latvijas nacionālajā attīstības plānošanā un to rādītāju progresu analīzei PKC ir izstrādājis IAM rādītāju kartējumu, ar kura palīdzību var novērtēt un salīdzināt esošo nacionālo rādītāju rezultātus un to atbilstību starptautiski noteiktajiem IAM sasniegšanas rādītājiem, kā arī, identificējot nepieciešamību, secīgi papildināt nacionāla līmeņa mērķus un rezultatīvos rādītājus, iekļaujot tos politikas plānošanas dokumentos. ANO Augsta līmeņa politikas forumam, kas plānots 2018. gada jūlijā, PKC gatavos apstiprināšanai MK ziņojumu par IAM ieviešanu Latvijā.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam un NAP2020

Kopš izveidošanas 2012. gadā PKC, pamatojoties uz Latvija 2030, ir izstrādājis NAP2020 un veic regulāru tā īstenošanas uzraudzību un novērtēšanu.

Pirma uzraudzības ziņojumu par Latvija 2030 īstenošanu PKC sagatavoja 2012. gadā. 2015. gadā, izvērtējot Latvija 2030, NAP2020 un Deklarācijas par Laimdotas Straujumas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanu sasniegtos rezultātus 2013. un 2014. gadā, PKC sagatavoja ziņojumu² iesniegšanai Saeimā.

2017. gadā PKC veic NAP2020 īstenošanas starposma izvērtējumu, kas ļaus noteikt NAP2020 mērķu un plānoto rezultātu sasniegšanas pakāpi, kā arī izvērtēt institūciju paveikto, ieguldītos resursus un to izlietojuma efektivitāti.

Lai nodrošinātu un rosinātu strukturālās reformas valsts pārvaldē, 2014. gadā izveidota Nacionālās attīstības padome, kuras darbs laikposmā no 2016. gada līdz 2018. gadam ir jāstiprina. PKC uzdevumos ietilpst rosināt valsts strukturālās

² Skat. <http://www.pkc.gov.lv/448-ministrs-prezidente-zi%C5%86os-saeimai-par-valsts-att%C4%ABst%C4%ABbas-m%C4%93r%C4%B7u-sasnieg%C5%A1anu>

reformas nozarēs, kurās, pamatojoties uz pierādījumiem, identificēta nepieciešamība pēc efektīvākas iekšējās resursu pārdales. PKC pienākums ir aicināt sakārtot šādas nozares, lai valdība veiktu tikai mērķtiecīgas investīcijas, kas sniedz lielāku pievienoto vērtību un atdevi tautsaimniecībai un iedzīvotājiem. 2017. gada rudenī Nacionālās attīstības padomes sēdē plānots virzīt izskatīšanai PKC sagatavoto NAP2020 vidusposma novērtējuma un Latvija 2030 īstenošanas uzraudzības ziņojuma provizoriskos secinājumus.

Lai atbalstītu koordinētu valsts attīstības mērķu sasniegšanu un plānotu Eiropas Savienības (ES) fondu līdzfinansējumu saskaņā ar tiem, PKC seko nacionālo prioritāšu pārnešanai ES fondu plānošanas dokumentos. Līdz ar to ES fondu plānošanas dokumenti (Partnerības līgums ES fondu 2014.–2020. gada plānošanas periodam un Darbības programma) un finansiālais atbalsts prioritāri tiek balstīts NAP2020 mērķos un prioritātēs.

Kopš 2013. gada PKC ir veicis izvērtējumu par NAP2020 īstenošanai pieejamo un nepieciešamo finansējumu un piedāvājis priekšlikumus kārtējā gada un vidēja termiņa budžeta prioritāšu definēšanai, kā arī NAP2020 ietvaros ir izveidojis paredzēto publisko ieguldījumu koordinācijas un uzskaites sistēmu. PKC prognozē nākotnes pārmaiņas un to ietekmi uz Latvijas mērķu sasniegšanu, apsteidzot notikumus un pielāgojot jaunās tendences un iespējas Latvijas attīstības un iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai.

PKC ir veicis virkni novērtējumu par aktuāliem starpnozaru politikas jautājumiem, piemēram, veicot demogrāfijas jomas un NAP2020 tautas ataudzes indikatoru analīzi, piedāvājot risinājumus darbaspēka nodokļu politikā ienākumu nevienlīdzības mazināšanai, nodrošinot budžeta veidošanas procesa analīzi un iniciatīvas reformām budžeta izdevumu efektivitātes palielināšanai, nodrošinot ģimenes atbalsta politikas analīzi un iniciatīvas, kas sekmē virzību uz hierarhiski augstākajos attīstības plānošanas dokumentos noteikto mērķu sasniegšanu.

Lai padziļinātu izpratni par privātā sektora gaidām attiecībā uz valsts ilgtermiņa mērķiem plānošanā un iespējami precīzi apzinātu privāto investīciju apjomu, kas indikatīvi tiks investēts valsts ilgtermiņa mērķu sasniegšanā, PKC ir uzsācis darbu pie nākotnes attīstības scenāriju izstrādes metodes (*foresight*) vai tās elementu integrēšanas Latvijas attīstības plānošanas sistēmā.

Attīstības plānošanas sistēmas darbība

Normatīvajos aktos ir noteikta vienota attīstības plānošanas sistēmas darbība un definēti politikas plānošanas pamatprincipi un noteikumi. PKC strādā pie attīstības plānošanas mehānismu uzraudzības, pilnveidošanas un iedzīvināšanas praksē, tai skaitā padarot tos skaidrākus un vieglāk piemērojamus, tādējādi uzlabojot politikas plānošanas kvalitāti. Piedāvājot normatīvo ietvaru un sniedzot atzinumus, PKC nodrošina politisko vadlīniju sasaisti ar hierarhiski augstākajos

attīstības plānošanas dokumentos izvirzītajiem mērķiem.

Ir izveidota nozaru politikas plānotāju sadarbības platforma, un PKC uztur aktīvu dialogu ar ministrijām nozaru politiku plānošanas procesā, sniedzot nepieciešamo konsultačvo atbalstu jau sākotnējā politikas plānošanas dokumentu izstrādes stadijā, kā arī organizējot ministriju politikas plānotāju pieredzes apmaiņu un tikšanos ikdienas sadarbībai un saziņai.

2016. gadā izdota PKC izstrādātā "Politikas veidošanas rokasgrāmata", kurā skaidroti galvenie politikas plānošanas principi, sniegti ieteikumi optimālam plānošanas dokumentu izstrādes procesam, mērķu un rezultātu noteikšanai, resursu plānošanai, kā arī politikas ietekmes izvērtēšanai.

Valsts attīstības budžeta plānošana

Pastāvīgi uzlabojot prioritāro pasākumu (PP) izstrādes un vērtēšanas procesu un tā sasaisti ar vidēja termiņa valsts attīstības mērķu sasniegšanu, PKC savas kompetences ietvaros nodrošina attīstības plānošanas un budžeta plānošanas procesa saskaņotību. PKC regulāri sniedz atbalstu un priekšlikumus Finanšu ministrijai PP vērtēšanas mehānisma darbības uzlabošanai, lai pilnveidotu PP izstrādes un vērtēšanas procesu. Vienlaikus ir izstrādāti priekšlikumi saistīto normatīvo aktu pilnveidei, lai stiprinātu uz valsts attīstības mērķu sasniegšanu orientētus budžeta ieguldījumus.

Darbības virziena mērķis

Nodrošināt skaidru, savstarpēji saskaņotu un koordinētu attīstības plānošanas sistēmas darbību visos valsts pārvaldes līmeņos, tādējādi sniedzot ieguldījumu valsts vidēja termiņa un ilgtermiņa mērķu sasniegšanā.

Politikas rezultāti

- 1.1.** Pasaules Bankas vispasaules pārvaldes efektivitātes indikatorā publiskās pārvaldes efektivitātes rādītājs pieaug no 84 procentpunktiem līdz Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas vidējam rādītājam – 88 procentpunktiem 2020. gadā;
- 1.2.** 2017. gadā Latvija sasniedz 90 % no NAP2020 vidēja termiņa izvirzītajiem politikas mērķiem 2017. gadam.

Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības				
		2016	2017	2018	2019	n+... ³
1.1. Pasaules Bankas vispasaules pārvaldes efektivitātes indikatorā publiskās pārvaldes efektivitātes rādītājs pieaug no 84 procentpunktiem līdz Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas vidējam rādītājam – 88 procentpunktiem (citiem faktoriem paliekot nemainīgiem) 2020. gadā	Publiskās pārvaldes efektivitāte	84 (2015)	85	86	87	
1.2. 2017. gadā Latvija sasniedz 90 % no NAP2020 vidēja termiņa izvirzītajiem politikas mērķiem	Sasniegti NAP2020 vidēja termiņa rezultatīvie rādītāji – mērķu prognozes uz 2017. gadu	69 %	78 %	85 %	90 %	

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai

PKC nodrošina attīstības plānošanas dokumentu savstarpējo saskaņotību un atbilstību hierarhiski augstākajos plānošanas dokumentos noteiktajiem mērķiem, tai skaitā:

- 1) veic ikgadēju NAP2020 ieguldījumu kartēšanu un trūkumu identificēšanu;
- 2) veic nozaru ministriju sagatavoto attīstības plānošanas dokumentu un tiesību aktu projektu kvalitātes kontroli, kā arī nodrošina to sasaisti ar hierarhiski augstākajiem valsts attīstības plānošanas dokumentiem;
- 3) identificē problēmas valsts attīstības plānošanā un nozaru/starpnozaru politikās un izstrādā priekšlikumus problēmu risinājumu variantiem;
- 4) vērtē ministriju prioritāros pasākumus atbilstoši Ministru kabineta noteiktajiem kritērijiem;
- 5) turpina ES fondu specifisko atbalsta mērķu ieviešanas noteikumu un

³ Aizpilda precizēšanas procesā

- kritēriju monitoringu, lai finansējums mērķtiecīgi tiktu ieguldīts NAP2020 mērķu sasniegšanā;
- 6) turpina pilnveidot plānošanas sistēmu, tai skaitā vērtē *foresight* procesam raksturīgu metožu integrēšanas iespējas attīstības plānošanas sistēmā;
 - 7) sniedz konsultatīvu atbalstu politikas plānotājiem un regulāri organizē ministriju pieredzes apmaiņu un apmācības;
 - 8) Ministru prezidenta uzdevumā nodrošina Nacionālās attīstības padomes sēžu norisi un piedāvā darba kārtību;
 - 9) izstrādā rekomendācijas par Latvijai aktuālajiem ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem līdz 2030. gadam un sagatavo apstiprināšanai MK un iesniegšanai ANO (līdz 2018. g. jūlijam) Latvijas ziņojumu par ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem.

Iesaistītās iestādes

PKC sadarbojas ar visām valsts pārvaldes iestādēm, Valsts prezidentu, Saeimu, Saeimas Ilgtspējīgas attīstības komisiju, Valsts kontroli, sociālajiem un sadarbības partneriem, nevalstiskajām organizācijām, akadēmisko sektoru un zinātniekiem, privāto sektoru, pašvaldībām, plānošanas reģioniem un sabiedrību.

2.2. Ministru prezidenta un Ministru kabineta uzdevumu un reformu īstenošana

Situācijas apraksts

Lai horizontāla rakstura jautājumus saskaņotu ar hierarhiski augstākajos attīstības plānošanas dokumentos noteiktajām vidēja termiņa prioritātēm un politiskajām vadlīnijām, identificētu to ietekmi uz valsts konkurētspēju, vietu un lomu strukturālo reformu īstenošanā, kā arī novirzītu resursus (finansiālos instrumentus) atbilstoši valsts attīstības prioritātēm un politiskajām vadlīnijām, PKC sniedz atzinumus Ministru prezidentam un Ministru kabinetam, kā arī veic analīzi un izpēti horizontālu politiku jomā.

Ekspertīze un doto uzdevumu izpilde

PKC sniedz valdībai profesionālu un neatkarīgu ekspertīzi, kā arī nodrošina reformu īstenošanu, kas ir pamatotas pierādījumos un situācijas analīzē un ļauj ietaupīt valsts budžeta līdzekļus, piešķirot tos citām aktuālām iedzīvotāju vajadzībām. PKC vadībā sekmīgi īstenotas un uzsāktas valsts mēroga reformas, izstrādāti priekšlikumi ar ēnu ekonomiku saistīto risku mazināšanai un piedāvāts sabiedrībai skaidrāk saprotams valsts budžeta līdzekļu izlietojums iedzīvotāju labklājībai, tādējādi veicinot sabiedrības uzticēšanos valsts pārvaldei un valdībai.

Apzinoties, ka **demogrāfija** ir viens no daudzu Eiropas valstu un jo īpaši Latvijas attīstības izaicinājumiem, demogrāfiskās situācijas uzlabošana, ģimenes dzīves kvalitāte un sociālais nodrošinājums ir izvirzīta kā viena no piecām Māra Kučinska valdības darbības galvenajām prioritātēm. PKC nodrošina ekspertu

sadarbības platformas "Demogrāfisko lietu centrs" (DLC) darbu, kas izveidota ar Ministru prezidenta 2016. gada 5. aprīļa rīkojumu Nr. 111 "Par sadarbības platformu". 2016. gadā tika izstrādāti priekšlikumi operatīvi risināmiem jautājumiem par atbalstu ģimenēm ar bērniem, lai tos varētu izskatīt 2017. gada valsts budžeta veidošanas procesā, bet šogad piedāvāti priekšlikumi sabiedrības demogrāfiskās atveselošanas programmas "Māras solis" īstenošanai 2018. gadā un turpmākajos gados, nodrošinot izvirzīto tautas ataudzes mērķu sasniegšanu.

Ēnu ekonomikas mazināšanas jomā, pamatojoties uz Ministru prezidenta iniciatīvu, PKC 2017. gadā izstrādājis priekšlikumus valsts kapitālsabiedrību organizēto publisko iepirkumu finanšu plūsmas caurspīdīgumam un valsts budžetā maksājamo nodokļu izsekojamībai, sagatavojis informāciju par rīcības virzieniem, kuros iespējams identificēt potenciālos nodokļu krāpniecības riskus, un priekšlikumus turpmākai rīcībai. Sarunās ar valsts kapitālsabiedrību pārstāvjiem un IUB identificētas iespējas, kas noteiktas jaunajā Publisko iepirkumu likumā attiecībā uz pasūtītāju, piegādātāju un apakšuzņēmēju, tai skaitā mikrouzņēmumu nodokļa maksātāju kontroli un iepriekšējās darbības pārbaudi, kā arī interpretācijas iespējām personu izslēgšanai fiksējamo koplīgumu/sociālo minimālo garantiju, tehnisko, zaļo iepirkumu un citu noteikumu neievērošanas dēļ, nodrošinot kvalitatīvu iepirkumu dokumentācijas izstrādi un iepirkumu procesa organizēšanu, tai skaitā pieteikumu vērtēšanu, noslēgto līgumu uzraudzību un ģenerāluzņēmēju un apakšuzņēmēju kontroli, pastiprinātu sadarbību starp kontroles institūcijām un nozaru asociācijām.

Kā pastāvīgs darba uzdevums ir kļuvis risinājumu meklēšana sekmīgākai **veselības pakalpojumu finansēšanai**, meklējot trūkstošo naudu nozares sakārtošanai un kvalitatīvai veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanai, kas ietver gan veselības aprūpes valsts kapitālsabiedrību efektīvāku darbību, gan valsts iespējām un iedzīvotāju vecuma struktūrai atbilstošu veselības pakalpojumu pieejamību, un sniedzot sava veida ekspertīzi valdībai un Ministru prezidentam. PKC 2017. gadā sniedzis atbalstu, arī nodrošinot ar Ministru prezidenta izveidotās darba grupas darbību (Ministru prezidenta 2017. gada 11. maija rīkojums Nr. 133 "Par veselības nozares finansēšanas modeļa izstrādes vadības darba grupu"), kā arī veicot ekspertīzi par plānotā veselības finansēšanas modeļa ieviešanas iespējām.

Lai nodrošinātu saskaņotu starpresoru sadarbību sekmīgai **pētniecības, tehnoloģiju attīstības un inovācijas politikas īstenošanai**, kā arī viedās specializācijas stratēģijas ieviešanai un uzraudzībai, tādējādi sekmējot inovācijas kapacitātes veidošanu, pētniecības un industrijas integrāciju un sabiedrības izpratni par pētniecību kā sabiedriskās vērtības radošu darbību, kas veicina Latvijas attīstību un konkurētspēju, 2014. gadā Ministru prezidenta vadībā izveidota Latvijas Pētniecības un inovācijas stratēģiskā padome. Padomes sastāvā ir deleģēts arī PKC vadītājs. PKC veic arī padomes sekretariāta funkcijas un citus uzdevumus, kas saistīti ar padomē pieņemtajiem lēmumiem.

PKC eksperti ikdienā iesaistās dažādu **tautsaimniecības** jautājumu risināšanā, veicot ekspertīzi un sniedzot atbalstu Ministru prezidentam un citām iesaistītajām pusēm, piedaloties priekšlikumu izstrādē būvniecības nozares attīstībai, iesaistoties darba grupā nodokļu politikas jautājumu risināšanā, valsts budžeta izdevumu pārskatīšanas un priekšlikumu sniegšanas darba grupā, kā arī sadarbībā ar Ministru prezidenta biroju izstrādā priekšlikumus un atbalsta mehānismus investīciju piesaistes jomā.

Lai efektīvāk un ekonomiskāk īstenotu valsts politiku, kā arī regulāri optimizētu budžeta izdevumus un izvērtētu to atbilstību attīstības plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm un mērķiem, Ministru kabinets nodrošina pastāvīgu un sistemātisku valsts budžeta izdevumu pārskatīšanu. Risinājumi strukturālajām reformām un konkurētspējas uzlabošanai nereti meklējami ārpus esošā normatīvā ietvara un valsts budžeta iespējām, kas bieži vien nozīmē radošus, drosmīgus, uz reformām orientētus PKC piedāvājumus.

Valdības deklarācijas īstenošana

PKC nodrošina **Valdības deklarācijas un VRP izstrādes koordināciju** un tā izpildes uzraudzību atbilstoši Ministru prezidenta noteiktajām vadlīnijām. PKC uztur un atjauno VRP doto uzdevumu izpildes gaitu, kā arī pēc Ministru prezidenta iniciatīvas gatavo pārskatu un novērtējumu un nodrošina Ministru prezidenta un ministru tikšanos par jautājumiem, kuru izpilde ir novēlota vai netiek pildīta paredzētajos termiņos. PKC katru gadu sagatavo iesniegšanai Saeimā Ministru prezidenta ziņojuma projektu par Valdības deklarācijas un VRP izpildi.

Darbības virziena mērķis

Nodrošināt savlaicīgu, kvalitatīvu, pierādījumos un ilgtermiņā balstītu priekšlikumu izstrādi un ieviešanu, pildot Ministru prezidenta un MK dotos uzdevumus.

Politikas rezultāti

- 2.1.** Sniegts atbalsts Ministru prezidentam Valdības deklarācijas un VRP tās īstenošanai izstrādē un uzraudzībā;
- 2.2.** sniegs atbalsts iesniegšanai Saeimā paredzētā Ministru prezidenta ikgadējā ziņojuma par Ministru kabineta paveikto un iecerēto darbību un pārskata par nacionālo drošību izstrādē;
- 2.3.** veikta ekspertīze un pētniecība starpnozaru politikas jautājumos un jautājumos, kur nepieciešama aktīva un inovatīva, uz strukturālajām reformām un konkurētspējas pieaugumu vērsta Ministru prezidenta vai valdības rīcība;
- 2.4.** nodrošināta ekspertu sadarbības platformas "Demogrāfisko lietu centrs" darbība un koordinēts tās saturiskais darbs;
- 2.5.** organizētas Latvijas Pētniecības un inovācijas stratēģiskās padomes sēdes un koordinēts to saturiskais darbs.

Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības				
		2016	2017	2018	2019	n+.. ⁴
2.1. Sniegts atbalsts Ministru prezidenta Valdības deklarācijas un VRP izstrādē un izpildes uzraudzībā	2.1.1. Koordinēta Valdības deklarācijas un VRP izstrāde	2	0	2	0	
	2.1.2. Veikta VRP izpildes uzraudzība	1	2	3	1	
2.2. Sniegts atbalsts iesniegšanai Saeimā paredzētā Ministru prezidenta ikgadējā ziņojuma par Ministru kabineta paveikto un iecerēto darbību un pārskata par nacionālo drošību izstrādē	Nodrošināta ziņojuma(-u) izstrāde iesniegšanai Saeimā	1	1	1	1–2	
2.3. Veikta ekspertīze un pētniecība starpnozaru politikas jautājumos un jautājumos, kur nepieciešama aktīva un inovatīva, uz valsts reformām un konkurētspējas pieaugumu vērsta Ministru prezidenta vai valdības rīcība	2.3.1. Nodrošinātas apjomīgas, padziļinātas starpnozaru politiku analīzes jeb veikti pētījumi	5	5	4–6	4–6	
	2.3.2. Nodrošināta ekspertīze un pārstāvniecība Ministru prezidenta, MK un citu institūciju darba grupās vai to vadība	4	4	4	4	
2.4. Organizētas DLC sēdes un koordinēts to saturiskais darbs	Nodrošināta operatīva DLC darbība (sēdes gadā)	9	10	10	10	
	Izstrādāti priekšlikumi ģimenes atbalsta politikas pilnveidei un ieviešanai un sagatavots ziņojums	1	1	1	1	

⁴ Aizpilda precizēšanas procesā

	izskatīšanai Demogrāfisko lietu padomē					
2.5. Organizētas Latvijas Pētniecības un inovācijas stratēģiskās padomes sēdes un koordinēts to saturiskais darbs		4	3	3	3	

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai

PKC pilda Ministru kabineta un Ministru prezidenta dotos uzdevumus, tai skaitā:

- 1) koordinē un piedalās Valdības deklarācijas un VRP izstrādē;
- 2) sniedz atbalstu Ministru prezidentam Valdības deklarācijas un VRP īstenošanas uzraudzībā;
- 3) veic VRP izpildes monitoringu sasaistē ar NAP2020 sasniedzamajiem rādītājiem;
- 4) iesniegšanai Saeimā izstrādā Ministru prezidenta ikgadējā ziņojuma projektu par Ministru kabineta paveikto un iecerēto darbību un pārskatu par nacionālo drošību;
- 5) nodrošina ekspertūzi un pētniecību starpnozaru politikas jautājumos un jautājumos, kur nepieciešama aktīva un inovatīva, uz valsts reformām un konkurētspējas pieaugumu vērsta Ministru prezidenta vai valdības rīcība;
- 6) nodrošina ekspertu sadarbības platformas "Demogrāfisko lietu centrs" darbību un koordinē tās saturisko darbu;
- 7) organizē Latvijas Pētniecības un inovācijas stratēģiskās padomes sēdes un koordinē to saturisko darbu.

Iesaistītās iestādes

Ministru prezidenta un valdības doto uzdevumu izpildē PKC sadarbojas ar visām iesaistītajām institūcijām un iestādēm, tai skaitā ar Ministru prezidenta biroju, ministrijām un citām iestādēm, valdības sociālajiem un sadarbības partneriem, nevalstiskajām organizācijām, pašvaldībām, Saeimu, Valsts prezidentu, sabiedrības pārstāvjiem, kā arī ar ārvalstu partneriem.

2.3. Kapitālsabiedrību pārvaldības koordinācija

Situācijas apraksts

2015. gada 1. janvārī stājās spēkā Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums (Kapitālsabiedrību pārvaldības likums). Šī likuma 22. pants paredz, ka Ministru kabinets nosaka valsts pārvaldes iestādi, kura pilda koordinācijas institūcijai likumā noteiktos uzdevumus. Ministru kabinets 2015. gada 31. marta sēdē, izskatot Ekonomikas ministrijas sagatavoto informatīvo ziņojumu "Par valsts kapitālsabiedrību un valsts kapitāla daļu pārvaldības koordinācijas institūciju", pieņēma lēmumu⁵ konceptuāli atbalstīt, ka **koordinācijas institūcijai likumā noteiktos uzdevumus pildīs PKC**. Šāds risinājums pēc būtības atbilst Kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 22. panta pirmajai daļai un Valsts kapitāla daļu pārvaldības koncepcijai, ar kuru tika atbalstīts risinājums par centralizētu pārvaldības institūciju kā Ministru kabineta pārraudzībā esošu tiešās pārvaldes iestādi. Nemot vērā Ministru kabineta pieņemto lēmumu, lai juridiski korekti nodrošinātu dotā uzdevuma izpildi, tika veiktas izmaiņas PKC nolikumā. Līdz ar to kopš 2015. gada 1. jūnija PKC ir uzticētas valsts kapitālsabiedrību pārvaldības koordinācijas institūcijas funkcijas un uzdevumi, kas tostarp ietver arī konsultāciju sniegšanu valdībai un apmācības uzņēmumu vadībai par korporatīvās pārvaldības ieviešanas aspektiem, ikgadēja pārskata sagatavošanu par valsts kapitālsabiedrībām un valstij piederošām kapitāla daļām, kā arī viedokļa sniegšanu valdībai par valsts līdzdalības iegūšanu, saglabāšanu vai izbeigšanu kapitālsabiedrībās. Tā kā šī ir samērā jauna PKC funkcija, nepieciešams turpināt attīstīt kompetences par kapitālsabiedrību pārvaldības jautājumiem, pilnveidojot darbinieku zināšanas un stiprinot kapitālsabiedrību pārvaldības kapacitāti.

Ministru kabinets 2015. gada decembrī atbalstīja vairākus PKC izstrādātus Ministru kabineta noteikumu projektus⁶ korporatīvās pārvaldības jomā, tai skaitā attiecībā uz valsts īpašumā esošu uzņēmumu valdes un padomes locekļu ievēlēšanas kārtību un atlases kritējiem, to skaitu un maksimālo atlīdzības

⁵ Skat. <http://tap.mk.gov.lv/mk/mksedes/saraksts/protokols/?protokols=2015-03-31> (TA-574; 27. §)

⁶ (1) Ministru kabineta 2015. gada 1. decembra noteikumi Nr. 686 "Kārtība, kādā nominē kandidātus valdes un padomes locekļu amatiem kapitālsabiedrībās, kurās valstij kā dalībniekiem (akcionāram) ir tiesības izvirzīt valdes vai padomes locekļus, un valdes locekļus valsts kapitālsabiedrībās, kurās ir izveidota padome"; (2) Ministru kabineta 2015. gada 1. decembra noteikumi Nr. 680 "Kārtība, kādā Privatizācijas aģentūrai veicami atskaitījumi par valsts īpašuma privatizāciju, valsts kapitāla daļu atsavināšanu un citām normatīvajos aktos noteiktajām darbībām, kā arī izveidojams un izlietojams rezerves fonds un veicami maksājumi valsts budžetā"; (3) Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumi Nr. 791 "Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu skaitu atbilstoši kapitālsabiedrības lielumu raksturojošiem rādītājiem, valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības maksimālo apmēru"; (4) Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumi Nr. 806 "Kārtība, kādā valsts kapitālsabiedrības un publiski privātās kapitālsabiedrības, kurās valsts ir dalībnieks (akcionārs), prognozē un nosaka dividendēs izmaksājamo peļņas daļu un veic maksājumus valsts budžetā par valsts kapitāla izmantošanu"; (5) Ministru kabineta 2016. gada 9. februāra noteikumi Nr. 95 "Kārtība, kādā tiek vērtēti darbības rezultāti un finanšu rādītāji kapitālsabiedrībai, kurā valstij ir izšķirošā ietekme".

apmēru. Noteikumu mērķis ir nodrošināt valdes un padomes locekļu izvirzīšanas procesa atbilstību labas korporatīvās pārvaldības prakses principiem, nodrošināt atklātu, godīgu un profesionālu valdes un padomes locekļu atlasi, vienlaikus spējot piesaistīt profesionālus kandidātus un piedāvāt viņiem konkurētspējīgu atalgojumu, kas pielīdzināts atalgojumam privātajā sektorā.

2015. gada 7. decembrī valdība atbalstīja publisko personu kapitālsabiedrību **pārvaldības koordinācijas institūcijas (PKC) padomes sastāvu**. Darbībai padomē ministrijas – kapitāla daļu turētāji – un valdības sociālie un sadarbības partneri deleģēja savus pārstāvjus un vienojās ar Ministru kabinetu par padomes priekšsēdētāju. PKC nodrošina padomes sekretariāta funkciju. 2016. gadā padome saskaņoja četras PKC izstrādātas vadlīnijas kapitālsabiedrību pārvaldības jomā.

2015. gada 22. decembrī valdība atbalstīja MK noteikumu projektu par kapitālsabiedrību dividendēs izmaksājamo peļņas daļu valsts budžetā. Noteikumu mērķis ir nodrošināt, ka kapitālsabiedrības dividendēs izmaksājamo peļņas daļu prognozē un nosaka atbilstoši labas korporatīvās pārvaldības principiem, lai sasnietgtu valsts kapitāla lielāku atdevi un kapitālsabiedrības vispārējo stratēģisko mērķu īstenošanu. Minimālā prognozējamā un dividendēs izmaksājamā peļņas daļa ir 50 % no kapitālsabiedrības tīrās peļņas, ja kapitālsabiedrības vidēja termiņa darbības stratēģijā nav noteikts citādi. Atsevišķos gadījumos, balstoties uz valsts kapitāla daļu turētāja pamatotu priekšlikumu, Ministru kabinets var dot atļauju kapitālsabiedrības vidēja termiņa darbības stratēģijā noteikt no vispārējā regulējuma atšķirīgu prognozējamo peļņas daļu, kas izmaksājama dividendēs. Paredzams, ka attiecībā uz dividenžu apmēru būs jāsaskaras ar kapitālsabiedrību iebildumiem par noteikto minimālo dividenžu līmeni, kas tuvākajos gados, nēmot vērā likumus par vidēja termiņa budžeta ietvaru, ir pat augstāks (2016. gadā – 90 % no 2015. gadā gūtās peļņas, 2017. gadā – 85 % no 2016. gadā gūtās peļņas, 2018. gadā – 80 % no 2017. gadā gūtās peļņas un 2019. gadā – 70 % no 2018. gadā gūtās peļņas). Vienlaikus kapitālsabiedrībām ir iespēja stratēģijā pamatot atšķirīgu dividenžu apjomu, un, ja Ministru kabinets sniedz attiecīgu piekrišanu, tad kapitālsabiedrība stratēģijas periodā maksā dividendes valsts budžetā atbilstoši stratēģijā noteiktajam apjomam. 2015. gadā valstij dividendēs izmaksāti 127 miljoni euro. Vislielākās dividendes izmaksāja mežsaimniecības, enerģētikas un sakaru nozares kapitālsabiedrības.

Noslēdzot Kapitālsabiedrību pārvaldības likumā iekļauto prasību par normatīvo regulējumu izpildi, valdība 2016. gada 9. februārī atbalstīja arī PKC izstrādāto noteikumu projektu par valsts izšķirošajā ietekmē esošo kapitālsabiedrību darbības rezultātu un finanšu rādītāju izvērtēšanu. Noteikumu mērķis ir konkretizēt to kapitālsabiedrību darbības rezultātu izvērtēšanas procesu, kurās valstij ir izšķirošā ietekme, vērtējot finanšu rādītājus un finanšu un nefinanšu mērķus pēc iesniegta gada pārskata rezultātiem. PKC sniedz atzinumu par finanšu mērķu sasniegšanu kopsakarā ar nefinanšu mērķu sasniegšanas rezultātiem.

Valstij ir nepieciešams regulāri sekot līdzī tai piederošo kapitālsabiedrību darbības rezultātiem, lai veicinātu atbildīgu, efektīvu un uz rezultātiem vērstu kapitālsabiedrību vadību, kā arī palielinātu kapitālsabiedrību vērtību nākotnē.

Iedzīvinot praksē izstrādāto normatīvo regulējumu, paredzama pozitīva ietekme uz tautsaimniecību un valsts budžetu, ņemot vērā ārvalstu pieredzi līdzīgu pasākumu ieviešanā, t. i., paredzami papildu ieņēmumi, piemēram, lielākas dividendes (aktīvu atdeves pieaugums) un ienākumi no iespējamās kapitāla daļu atsavināšanas (vērtības pieaugums), kā arī nodokļu maksājumiem, kas pilnībā atbilst sabiedrības interesēm. PKC ir sagatavojis informatīvā ziņojuma "Par efektīvas kapitāla atdeves mērķu noteikšanu valsts kapitālsabiedrībās" projektu, kurā ietverts priekšlikums par metodiku valsts kapitālsabiedrību kapitāla atdeves mērķu izvirzīšanai dažādu jomu kapitālsabiedrībās, tādējādi ieviešot valdības rīcības plānā definēto darbības rezultātu attiecībā uz valsts kapitālsabiedrībām, t. i., tiekšanās uz augstāku kapitāla atdevi.

PKC lielākie izaicinājumi valsts kapitālsabiedrību pārvaldībā 2017.–2019. gadā ir ieviest un pilnveidot normatīvos aktus, tai skaitā **nodrošinot atbilstošas apmācības kapitālsabiedrību pārstāvjiem**. Šī mērķa sasniegšanai PKC būs jāorganizē skaidrojoši semināri, kā arī PKC nepieciešama dzīlāka analīze un izvērstāka diskusija par dažādu jautājumu interpretāciju, piemēram, par finanšu un nefinanšu mērķu izvirzīšanu un piemērošanu kapitālsabiedrību darbības izvērtēšanā, kā arī vidēja termiņa darbības stratēģiju izstrādi un aktualizēšanu, uz ko balstīt atbildes kapitālsabiedrību pārstāvjiem.

Pēc Latvijas iestāšanās OECD tika nodrošināta ieteikumu ieviešana valsts kapitālsabiedrību pārvaldībā – līdz 2016. gada beigām lielākajās komerciālajās kapitālsabiedrībās izveidotas padomes, uzsākta finanšu pārskatu sagatavošana atbilstoši starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem, sagatavoti pārskati par valsts kapitālsabiedrībām un valsts kapitāla daļām, tai skaitā arī angļu valodā. Kaut gan **2017. gada pavasarī ir noslēdzies OECD pēciestāšanās posms korporatīvās pārvaldības jomā**, PKC turpina aktīvu darbību OECD Valsts uzņēmumu un privatizācijas prakses darba grupā, gan sniedzot informāciju OECD sekretariātam par Latvijas praksi un situāciju valsts kapitālsabiedrību pārvaldībā (risku vadība, iekšējais audits, korupcijas riski, godīga biznesa prakse, dzimumu pārstāvība valdes un padomes locekļu amatos), gan piedaloties darba grupas rīkotajās sanāksmēs Parīzē, gan citos OECD organizētajos pasākumos valsts kapitālsabiedrību pārvaldības jomā. PKC piedalās arī īpašā darba apakšgrupā, kura izstrādās ieteikumus privatizācijas procesa profesionālai, godprātīgai un atbildīgai īstenošanai.

Informācijas publiskošanas un sabiedrības informēšanas nolūkā PKC gatavo ikgadējos pārskatus par valsts kapitālsabiedrībām un valsts kapitāla daļām, kā arī ir nodrošinājis tīmekļvietnes – datubāzes www.valstskapitals.lv – izveidošanu un uzturēšanu. PKC pilnveido pārskatus, lai sniegtu plašāku informāciju par valsts

kapitālsabiedrībām, kā arī plāno paplašināt tīmekļvietnē (datubāzē) iegūstamo datu apjomu par valsts kapitālsabiedrībām. Piemēram, pārskatā par 2016. gadu iecerēts sniegt plašāku informāciju par katru valsts kapitālsabiedrību, kā arī iekļaut plašāku nefinanšu informāciju.

PKC pārstāvji turpinās dalību padomju un valdes locekļu nominācijas komisijās, lai nominācijas procesos tiktu ievēroti labas pārvaldības principi, process būtu saprotams un tiktu ievēroti gan informācijas publiskošanas, gan pretendantu konfidencialitātes nosacījumi. Tīmekļvietnē (datubāzē) www.valstskapitals.lv publicē visus valdes un padomes locekļu vakanču sludinājumus un informāciju par ievēlēšanu amatā.

Lai stiprinātu personāla zināšanas un pieredzi, PKC sadarbojas ar citu valstu valsts kapitālsabiedrību koordinācijas institūcijām, piemēram, 2017. gadā *Norden* mobilitātes programmas projekta ietvaros plānots dalīties ar Latvijas pieredzi un iepazīt Zviedrijas, Norvēģijas un Somijas pieredzi, kā arī paredzēta dalība Eiropas Komisijas strukturālo reformu atbalsta programmas projektā. Kvalifikācijas celšanai tiek apmeklēti semināri un konferences par korporatīvās pārvaldības, nozaru attīstības, investīciju jautājumiem gan Latvijā, gan ārpus tās.

Darbības virziena mērķis

Nodrošināt vienotas, atbildīgas un ilgtspējīgas uzņēmējdarbības stiprināšanu valstī, kā arī OECD rekomendāciju un labākās starptautiskās prakses ieviešanu korporatīvās pārvaldības jomā Latvijā, lai paaugstinātu kapitālsabiedrību devumu ekonomikas attīstībai un nodrošinātu atbilstošu valsts ieguldījumu atdevi.

Politikas rezultāti

- 3.1.** Latvija turpina ieviest OECD rekomendācijas attiecībā uz labas korporatīvās pārvaldības praksi, kā arī nodrošina informācijas publiskošanu par valsts kapitālsabiedrībām;
- 3.2.** valsts izšķirošas ietekmes kapitālsabiedrībās ir izstrādātas vidēja termiņa darbības stratēģijas, izvirzīti finanšu un nefinanšu mērķi un tiek sagatavoti atzinumi par izvirzīto finanšu rādītāju sasniegšanu;
- 3.3.** veicināta kapitālsabiedrību izpratne par labu korporatīvo pārvaldību un regulāri apkopota informācija par valsts īpašumā esošo kapitālsabiedrību darbības rezultātiem, kas veicina informācijas pieejamību sabiedrībai un ļauj vieglāk izvērtēt valsts kapitālsabiedrību rezultātus.

Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības				
		2015	2016	2017	2018	n+... ⁷
Sagatavots publiskais pārskats par valstij piederošajām kapitālsabiedrībām un kapitāla daļām	Sagatavoto pārskatu skaits	1	1	1	1	1
Veikti valsts kapitālsabiedrību darbības rezultātu izvērtējumi	Sagatavoto atzinumu skaits	—	72	72	72	72
Sniegti skaidrojumi publiskām personām un privātpersonām par Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma u. c. normatīvo aktu piemērošanu	Sagatavoto atbilžu uz iesniegumiem skaits	—	50	30	30	30
Organizēti valsts kapitālsabiedrību vadības un publisku personu apmācību semināri	PKC organizēto semināru skaits	—	4	4	4	4

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai

PKC kā koordinācijas institūcija nodrošina dalību un uzraudzību valsts kapitālsabiedrību pārvaldes reformas kopējā virzībā un pilda Kapitālsabiedrību pārvaldības likumā noteiktos uzdevumus, tai skaitā:

- 1) izstrādā normatīvo aktu projektus un vadlīnijas attiecībā uz publisku personu kapitālsabiedrību korporatīvo pārvaldību;
- 2) nodrošina aktuālas informācijas publiskošanu par valsts kapitālsabiedrībām un valsts izšķirošajā ietekmē esošajām kapitālsabiedrībām;
- 3) sagatavo ikgadējo publisko pārskatu par valsts kapitālsabiedrībām un valsts kapitāla daļām;
- 4) sniedz valsts kapitāla daļu turētājiem atzinumus par kapitālsabiedrības vidēja termiņa darbības stratēģijā izvirzītajiem finanšu mērķiem un darbības finanšu rādītājiem (dividendēs izmaksājamo peļņas daļu, peļņas rādītājiem, kapitāla atdevi u. c.), kā arī to saskaņotību ar kapitālsabiedrības vidēja termiņa

⁷ Aizpilda precizēšanas procesā.

- darbības stratēģijā izvirzītajiem nefinanšu mērķiem, sniedz rezultātu novērtējumus par finanšu mērķu sasniegšanu;
- 5) konsultē Ministru kabinetu, publiskas personas kapitāla daļu turētājus un kapitālsabiedrības par publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības jautājumiem;
 - 6) organizē publiskas personas kapitālsabiedrību un publiskas personas kontrolēto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu, amatpersonu un darbinieku, kā arī publiskas personas kapitāla daļu turētāju amatpersonu un darbinieku apmācību korporatīvās pārvaldības jautājumos;
 - 7) sniedz atzinumu par publiskas personas līdzdalības pamatotību kapitālsabiedrībā – līdzdalības saglabāšanu, pārtraukšanu vai uzsākšanu;
 - 8) piedalās valdes un padomes locekļu nominācijas komisijās;
 - 9) nodrošina regulāru informācijas apmaiņu ar OECD un sekmē tās rekomendāciju ieviešanu, kā arī Latvijas valsts kapitālsabiedrību darbības atbilstību attīstīto valstu atzītajai labajai korporatīvās pārvaldības praksei.

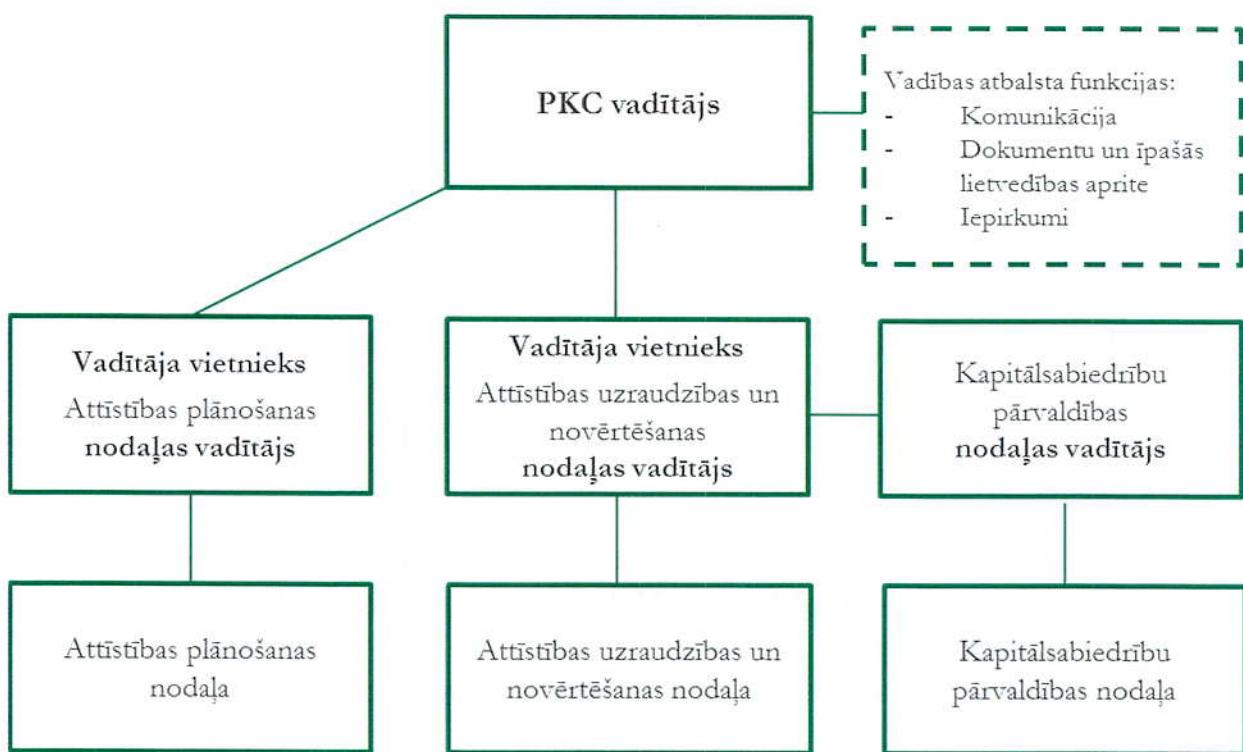
Iesaistītās iestādes

Uzdevumu īstenošanā nacionālā līmenī notiek sadarbība ar kapitāla daļu turētājiem – ministrijām un institūcijām, kapitālsabiedrību valdi un padomi, pašvaldībām, profesionālajām institūcijām un nevalstiskajām organizācijām, sociālajiem un sadarbības partneriem u. c., starptautiskā līmenī – ar OECD, EK u. c.

III. PKC darbības spēju izvērtējums

3.1. PKC organizatoriskā struktūra

PKC darbību nodrošina iestādes vadītājs, PKC struktūrvienības – Attīstības plānošanas nodaļa, Attīstības uzraudzības un novērtēšanas nodaļa, Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļa – un PKC vadības atbalsta funkciju veicēji, kas ir tieši pakļauti PKC vadītājam.

3.2. PKC iekšējā kontroles sistēma

PKC iekšējā kontroles sistēma ir izveidota atbilstoši PKC nolikumam. Iestādes darbā ir ievēroti visi noteiktie kontroles pasākumi, kā arī īstenoti regulāri iekšējie auditi, ko nodrošina Valsts kanceleja, izstrādājot un apstiprinot ikgadējo auditu uzdevumu darba plānu.

Viens no iestādes stratēģiskās vadības elementiem ir risku pārvaldīšana, jo veiksmīga iestādes darbība un tās funkciju īstenošana, sadarbības veidošana un mērķu sasniegšana ir atkarīga no risku pārvaldīšanas efektivitātes. Risku vadības process ietver būtiskāko risku noteikšanu un novērtēšanu, kā arī darbības, kas vērstas uz šo iespējamo risku novēršanu un ietekmes mazināšanu attiecībā uz iestādi. Katru gadu PKC tiek veikts auditējamo sistēmu prioritātes novērtējums, kas ietver pamatdarbības sistēmu, kā arī vadības un atbalsta funkciju sistēmu risku prioritātes novērtējumu, tostarp arī korupcijas (krāpšanās) iespēju faktora izvērtējumu. Izvērtējuma ietvaros tiek vērtēta PKC funkciju īstenošana pēc

vairākiem faktoriem, tai skaitā novērtējot iesaistīto resursu apjomu, sistēmas nozīmi iestādes mērķu sasniegšanā, korupcijas (krāpšanās) iespējas un to ietekmi uz iestādes reputāciju. Savā darbībā PKC cenšas saglabāt iespējamību zemāko riska līmeni, vienlaikus tiecoties nepārsniegt saprātīgu izmaksu līmeni.

Lai nodrošinātu korupcijas risku vadību un pretkorupcijas pasākumu plānošanu un izpildes uzraudzību, ir izstrādāts PKC pretkorupcijas pasākumu plāns 2015.–2018. gadam.

PKC darba kārtības noteikumos apstiprināti iestādes darbinieku ētiskas rīcības pamatprincipi un darbības interešu konflikta novēršanā un komunikācijā ar lobētājiem.

3.3. Atbalsta funkcijas

PKC atbalsta funkcijas – budžeta plānošanu un izpildi, grāmatvedības uzskaiti, personālvadību, informācijas tehnoloģiju un telekomunikāciju nodrošināšanu, darba aizsardzību, iekšējo auditu un atsevišķu dokumentu redakcionālu noformēšanu un tulkošanu – kopš iestādes izveidošanas (2012. gadā) atbilstoši Valsts kancelejas nolikumam un pamatojoties uz starpresoru vienošanos nodrošina Valsts kanceleja.

PKC ir paredzēta kā viena no centralizētās grāmatvedības izmēģinājumprojekta (pilotprojekta) iestādēm. Valsts kases centralizētās grāmatvedības izmēģinājumprojekta ietvaros plānots, ka ar 2018. gada 1. janvāri PKC grāmatvedības uzskaites funkciju veiks Valsts kase.

3.4. PKC cilvēkressursi

PKC galvenokārt strādā ar komplikētiem un apjomīgiem starpnozaru jautājumiem, kur nereti jāmeklē nestandarda risinājumi strukturālajām reformām un valsts budžeta iespējamām pārdalēm, kā arī nepieciešams piedāvāt uz valsts attīstību un konkurētspēju vērstus risinājumus. Iestādē ir izveidots ekspertu kopums, kuru zināšanas, prasmes un kompetence atbilst minēto uzdevumu veikšanai. Ilgtermiņa rezultātu sasniegšanai ir nepieciešama sadarbība un regulāra komunikācija ar visām politikas plānošanā iesaistītajām pusēm. PKC nodrošina darbiniekiem stabilas darba attiecības, izaugsmes iespējas un sociālās garantijas.

Lai īstenotu PKC funkcijas un sasniegtu noteiktos mērķus, nepieciešami eksperti ar augstu kvalifikāciju, dzīlām, specifiskām zināšanām un praktisku pieredzi noteiktā darbības jomā. Kopējais darbinieku skaits PKC ir minimālais nepieciešamais, lai varētu īstenot iestādes pašreizējās funkcijas. Svarīga ir operatīva darbu plānošana, pielāgojoties *ad-hoc* situācijām, efektīva un regulāra

iekšējās informācijas aprites nodrošināšana, kā arī darbinieku vispusīgas, universālas kompetences attīstīšana. Stiprinot darbinieku kompetenču daudzpusību, PKC attīsta modeli, kas ļauj darbiniekiem orientēties atsevišķu kolēģu pienākumos un, ja nepieciešams, pārņemt citu pienākumus, lai sasniegtu profesionālu galarezultātu.

Liela nozīme nodarbināto kvalifikācijas līmeņa celšanā ir pieredzes un informācijas apmaiņai ar citu valstu institūcijām valsts pārvaldes jomā, tāpēc PKC arī turpmāk plāno sadarboties ar citu valstu valsts pārvaldes darbiniekiem un valsts attīstības plānotājiem. Jau 2015. gadā veiktajā pētījumā OECD konstatēja, ka, lai gan PKC ieņem aktīvu lomu lēmumu pieņemšanas procesos, iesaistoties agrīnos jauno politiku plānošanas posmos, un tam ir deleģēts analizēt tādus starpnozaru jautājumus kā kapitālsabiedrību pārvaldība, demogrāfija un ienākumu nevienlīdzība, tajā nav pietiekamu cilvēkresursu, lai apmierinātu visu ministriju vajadzības, kā arī finansiālās kapacitātes, lai piesaistītu ārējo ekspertīzi atsevišķu jautājumu padziļinātai izpētei. OECD norāda, ka papildu finansējuma piešķiršana PKC jaunu amata vietu radīšanai ļautu valdībai balstīties uz PKC ekspertīzi, turpinot stiprināt tā lomu politikas plānošanas procesā un dodot iespēju PKC plašāk reaģēt uz to ministriju vajadzībām, kas vēlas sadarboties ar PKC ekspertiem politikas plānošanas dokumentu izstrādes agrīnos posmos⁸.

2016. gada nogalē PKC bija 22 amata vietas, no tām 13 ierēdņu un 9 darbinieku amata vietas. Uz 2017. gada vidu PKC ir nodarbināti 12 ierēdņi un 13 darbinieki. 2016. gadā PKC amatu atstāja seši un kolektīvam pievienojās seši nodarbinātie, kuri amatos tika iecelti konkursa kārtībā, rūpīgā atlasē izvērtējot viņu izglītības atbilstību, darba pieredzi un kvalifikāciju, kā arī ieinteresētību un spēju piedāvāt jaunus risinājumus veicamo pienākumu ietvaros. Personāla izmaiņas pamatā skar jaunizveidoto Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļu, kur, sākot ar 2015. gada rudenī, pakāpeniski atlasi un nostiprināti augsti kvalificēti eksperti.

Stratēģijas darbības laikā plānots izstrādāt PKC sabiedrisko attiecību stratēģiju, lai stiprinātu iekšējo komunikāciju, kā arī plānots pilnveidot PKC nodarbināto zināšanas un attīstīt viņu kompetences, lai nodrošinātu augsti kvalificēta un motivēta kolektīva sadarbību PKC kopējo mērķu sasniegšanā.

3.5. IT un PKC materiāltehniskais nodrošinājums

Neatsverama ir arī PKC darbības un darba rezultātu objektīva interpretācija publiskajā telpā un iesaistīto pušu skatījumā, kam ir liela nozīme iestādes tēla reputācijā un turpmākas sadarbības organizēšanā valsts attīstības mērķu labā. Tādēļ PKC regulāri informē gan sadarbības partnerus, gan žurnālistus un

⁸ Economic Surveys: Latvia 2015. Paris:OECD Publishing [<http://www.oecd.org/eco/surveys/economic-survey-latvia.htm>]

sabiedrību par savu darbu, uzturot atklātu dialogu ar Latvijas iedzīvotājiem, tai skaitā izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sniegtās iespējas.

PKC pastāvīgi aktualizē ar valsts stratēģisko attīstību un valsts kapitāla daļu pārvaldību saistītu informāciju PKC tīmekļvietnē <http://www.pkc.gov.lv> un <http://www.valstskapitals.lv>, veido saziņu ar iedzīvotājiem, kapitālsabiedrībām un sadarbības partneriem sociālajos tīklos, tostarp *twitter @NAP2020*, tiekas ar žurnālistiem un atbild uz iedzīvotājus interesējošiem jautājumiem, kā arī iniciē un organizē tikšanās un diskusijas attīstības plānošanā iesaistītajām pusēm – politikas plānotājiem, politiķiem, NVO un sadarbības partneriem, sociālajiem partneriem u. c.

Ikdienā ikvienam nodarbinātajam ir nodrošinātas darba telpas un darbam nepieciešamais tehniskais aprīkojums. PKC rūpējas par darba drošību, pastāvīgi sadarbojoties ar VK Tehniskā nodrošinājuma departamentu. Katru gadu PKC darba telpās tiek veikta darba vietu drošības pārbaude, telpu ugunsdrošības pārbaude, kā arī pieejamo elektrotehnisko ierīču drošības pārbaude un organizētas nepieciešamās apmācības drošības nolūkos. Ikdienā VK Tehniskā nodrošinājuma departaments rūpējas par datu drošību un informē PKC darbiniekus par iespējamiem kiberdrošības apdraudējumiem.

PKC tiek plānoti iepirkumi un saskaņā ar iepirkumu plānu organizētas iepirkumu procedūras, kā arī veiktas iegādes Elektronisko iepirkumu sistēmā (EIS).

PKC rīcībā esošie pamatlīdzekļi un inventārs katru gadu tiek inventarizēts saskaņā ar iekšējām procedūrām un noteikto kārtību.

3.6. Izmaiņas institūcijas administratīvajā darbībā

Izmaiņas PKC administratīvajā darbā ir iespējamas, pamatojoties uz jauniem nākotnes izaicinājumiem un PKC kompetences paplašināšanu. Ikdienā vadībai, apzinoties individuālo un kolektīva darba noslodzi, jālemj par piemērotāko organizācijas vadības modeli, ar kura palīdzību visefektīvāk var sasniegt iestādes mērķus konkrētā laika periodā. PKC organizācijas struktūra ir saglabājama esošajā formā un pārskatāma līdz ar izmaiņām PKC veicamo funkciju klāstā un apjomā vai gadījumā, ja būtiski mainās personālsastāvs un veicamie uzdevumi.

IV. PKC valsts budžeta programmu daļa

Valsts budžeta programmas 01.00.00 "Pārresoru koordinācijas centra darbības nodrošināšana" mērķis ir nodrošināt koordinētu attīstības plānošanu un uzraudzību un attīstības plānošanas sistēmas darbību, tostarp nodrošinot plānošanas dokumentu savstarpējo saskaņotību, atbilstību hierarhiski augstāko plānošanas dokumentu nospraustajiem mērķiem, sasaisti ar valsts un Eiropas Savienības finansējumu un valsts ilgtermiņa mērķu un attīstības prioritāšu ievērošanu visā lēmumu pieņemšanas procesā, kā arī nodrošināt valsts kapitālsabiedrību un valsts kapitāla daļu efektīvas pārvaldības koordināciju un uzraudzību.

Finansējums PKC darbības nodrošināšanai 2017. gadā plānots 1 471 367 eiro apmērā valsts budžeta finanšu programmas 01.00.00 "Pārresoru koordinācijas centra darbības nodrošināšana" ietvaros, tai skaitā 98 700 eiro paredzēti, lai ar Saeimas atbalstu nodrošinātu pētījuma veikšanu par tādu ģimeņu problemātiku, kur bērnus audzina viens pieaugušais, un daudzbērnu ģimenēm un rastu efektīvākus atbalsta risinājumus, tostarp augsta nabadzības riska mazināšanai.

Finansējums PKC darbības nodrošināšanai 2018. gadā plānots 1 322 367 eiro apmērā valsts budžeta finanšu programmas 01.00.00 "Pārresoru koordinācijas centra darbības nodrošināšana" ietvaros.

Finansējums PKC darbības nodrošināšanai 2019. gadā plānots 1 322 367 eiro apmērā valsts budžeta finanšu programmas 01.00.00 "Pārresoru koordinācijas centra darbības nodrošināšana" ietvaros.

2017. un 2018. gadā valsts budžeta apakšprogrammā 70.06.00 "Latvijas pārstāvju ceļa izdevumu kompensācija, dodoties uz Eiropas Savienības Padomes darba grupu sanāksmēm un Padomes sanāksmēm", kuras mērķis ir nodrošināt Latvijas pārstāvju (PKC amatpersonu un darbinieku) ceļa un viesnīcas izdevumu segšanu, apmeklējot Eiropadomes sanāksmes un Eiropas Padomes darba grupas, finansējums paredzēts 5613 eiro apmērā.

Amata vietu skaits 2017., 2018. un 2019. gadā PKC plānots nemainīgs – 26 amata vietas.

Informācija par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2017., 2018. un 2019. gadam ievietota

http://www.fm.gov.lv/lv/sadalas/tautsaimniecibas_analize/fiskala_politika/

Nobeigums

Stratēģiju pārskata, precizē un aktualizē normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Pārskats par PKC darbības stratēģijas izpildi tiks iekļauts PKC publiskajā pārskatā.

Stratēģija jaunam plānošanas ciklam tiks izstrādāta, ņemot vērā esošo situāciju un vidēja termiņa budžeta ietvara likumā noteikto maksimāli pieļaujamo valsts budžeta izdevumu kopējo apjomu, kā arī ievērojot šajā stratēģijā izvirzīto mērķu un plānoto rezultātu pēctecību.